

Vseh mrtvih dan.

Kakor da je obžarilo jesensko solnce poslednjikrat tihe, mrzle grobove; vse pokopališče je bilo oživljeno. V dolgih trumah so vreli ljudje iz vasi, z venci v rokah, in so jih polagali na domove svojih dragih umrlih . . . Migljajoče morje plamenčkov je drhtelo in trepetalo plašno kraj križev, vmes so pa belele pozne jesenske cvetke in so se kakor ozirale in pripogibale ponižno svoje glavice. Dom mrtvih je postal naenkrat razsvetljen in ozaljšan z neštevilnimi venci . . .

Ob grobovih so klečali in so molili, vzdihovali in jokali zapuščeni, osiroteli. Dolga vrsta jih je bila. Prišli so bili na pokopališče, da pomolijo za svojce, ki spe globoko pod zemljo; da ovenčajo njih grobove z zadnjimi cvetkami pozne jeseni . . . Vsi tisti so bili prišli, ki so bili sami na vsem širnem svetu, brez mile mamice in brez dobrega papana, sami kakor jadrna ptica na daljnem obzorju. In veliko je bilo takih, in so jokali in molili, v prsih pa jim je drhtelo srce in je pošiljalo prošnje k nebu . . .

Tako so prišli tudi Fini, Lili, Jelči, Malka in Ferko na smrtni dom svojih staršev. Zarjavel, železen križ je krasil ta dom, ves ubog, siromašen, zimzelen se je vzpenjal ob njem. Morda je bil hotel kedaj visoko, do vrha, a prišel ni bil nikamor: s trudnimi rokami je objemal ranjeni nogi Križanega, komaj da se je bil dvignil toliko od tal . . .

Lili je položila na zapuščeni grob venec in je nato prižgala lučke; v nemirnih plamenih je zablestelo naokrog. Tudi Malka in Fini sta položili cvetice na gomilo, tik križa, in sta zrla s plahnimi pogledi preko celega pokopališča. Jelči je klečala in je molila, Ferko pa je držal klobuk v rokah in po licih so mu polzele debele solze . . .

Vsi so vedeli, kaj jim krije gruda, kaj počiva v tem grobu; vedeli so, kaj da jim je bila mila mamica in dobri tatinek; zato si je zakrivala Fini rdeči obrazek v dlani in je jokala tiho predse, jokali sta pa tudi Lili in Malka, in tudi Jelči je jokala in Ferko, ves majhen in ubog . . .

Lili je vztrepetala naenkrat in je dregnila Malko s komolcem:

„Glej, kako smo zapuščeni... In lani! Vse je bilo lepó, nihče ni mislil kaj o smrti. Sedaj pa... sedaj... O mamica, o tatinek, dobri tatinek!“...

Malka jo je komaj slišala; glavo globokoupognjeno, je klečala ob križu in je molila. Njena bela lica so bila resna, prezgodnja bolest je ležala na njih. Vzdrnila se je in se je ozrla.

„O Lili! Saj je bila božja volja... Ozri se in poglej: nismo sami... Ah, Lili, moliva za mamico in papana, še en Očenaš, saj jutri je vseh mrtvih dan“...

O zapuščeni, o ubogi!... Jokali in molili so, solze pa so tekle in močile grob, napajale so ga z bridkostjo... Fini je imela ves obraz objokan. Tenke ročice je držala sklenjene nad prsmi in je molila. Lili je vzdrhtevala v joku in je zrla na Križanega...

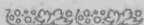
Do večera so ostali na pokopališču in niso vedeli, kedaj se je zmračilo; tako hitro je minul čas. In tedaj so vreli ljudje proti domu...

Lili, Fini, Malka, Jelči in Ferko so šli skupno po stezi, ki je držala v vas. Mrak se je večal, na nebu so zagorele zvezde; žalost v mladih srcih je ginila in rastlo je zaupanje na življenje...

„Jutri bo vseh mrtvih dan...“ Šli so tiho in nemo in so komaj vedeli, kdo da je izpregovoril te besede. Fini je držala Jelči za roko in se je bala.

Od severa sem je pa bril oster, leden veter...

Cvetinomirski.

Saj sem obljubil.

Na Francoskem je šel deček k prvi sv. izpovedi. Ko je bilo vse opravljeno, ga vpraša izpovednik, bo li kmalu zopet prišel. Deček odgovori: „Ne!“ — Na vprašanje, zakaj da ne, odgovori: „Saj sem obljubil ljubemu Jezusu, da ne bom več grešil!“

